

Väike-kapsaliblikas.

Väike-kapsaliblika täiskasvanud sametroheline röövik.

röövikute selg tumedamaks, keha katavad kollakasmustad tähnid ja hõredad karvakesed. Oma toidutaimest jätavad röövikud tihti järele vaid jämedad sooned.

Täiskasvanuks saab röövik ilmast sõltuvalt kahe nädala kuni ühe kuuga, selle ajaga läbib ta viis kasvujärku ning on kuni 5 sentimeetri pikkune.

Suur-kapsaliblikas annab Eestis tavaliselt kaks põlvkonda, sooja suve korral võib osaliselt esineda ka kolmas.

Suuremat kahju teevad teise kasvujärgu röövikud. Esimese põlvkonna röövikud nukkuvad toidutaimel, teise põlvkonna röövikud võtavad ette isegi 100 meetri ni ulatuvaid nukkumis- ja talvituskoha otsingud.

Väike-kapsaliblikas

Väike-kapsaliblikas (*P. rapae*) on meil laialt levinud kapsakahjur. Tema valmikute välimus ja kahjustuspilt on üsna sarnane suur-kapsaliblika omaga.

Röövikud toituvad ristõielistel glükosinolaate sisaldavatel taimedel. Väike-kapsaliblikas talvitub nukuna varjulistes paikades.

Emasliblikatel on tiivad kollakamad kui isastel, nende ees-

tiibadel on kaks musta täppi, isaliblikate ees- ja tagatiibadel üks täpp. Lendlust alustavad nad veidi varem kui suur-kapsaliblikad. Kollased poolikujulised munad paiknevad ühekaupa lehtede alaküljel, koorunud röövikud toituvad üksikult.

Üks emane muneb 300–400, isegi kuni 1000 muna. Noor vastne on kahvatukollane ja väikeste roheliste täppidega. Täiskasvanud sametroheline röövik on kuni 3 cm pikkune, tema seljal jookseb peenike kollane triip.

Nooremad röövikud närvivad välimistesse kapsalehtedesse ebakorrapäraseid mulke, vanemad tungivad ka kapsapea sisse. Sametrohelisi röövikuid leiab tihti ka lillkapsa õievarte vahelt. Röövikud reostavad väljaheidetega kapsalehtede vahesid ja lillkapsa õisikuid, need määndab ruttu baktermädanik.

Eestis annab väike-kapsaliblikas tavaliselt kaks põlvkonda, soodsate tingimuste korral näeme lendamas ka kolmanda põlvkonna liblikaid. Teise põlvkonna röövikuid on rohkem ja nende tekitatud kahju seetõttu ka suurem.

ANGELA PLOOMI

Eesti Maaülikooli taimekaitse osakonna teadur

Allikas: ajakiri Maakodu

NÄPUNÄIDE

Tõrju loodussõbralikult

■ Viljavaheldus on väga tähtis. Ärge kasvatage ristõielisi kultuure mitu aastat järjest samas kohas ega ka lähetikku.

■ Mullaharimisel hukuvad paljud mullas nukkuvad ja talvituvad kahjurid. Taimejäännuste sisseküünd hävitab kapsajäät kultuuride kahjurite mune, nukke ja valmikuid.

■ Tõrjuge kapsapõllul ja selle lähiehitistes ristõielisi umbrohtusid.

■ Katteloort ei lase kapsakärbisel ja liblikalistest kahjuritelt kapsataimedele muneda.

■ Kapsataime juurekaela ümber pandud paberkiht takistab lendluse ajal kärbe munemist.

■ Külviridadele ja taimedele raputage maakirpude ja kapsakärbse tõrjeks puutuhka, kapsakärbse tõrjeks tubakatoimu.

■ Maakirpude ja kapsakärbse kahjustust vähendab peenarde multsimine purustatud toominga-, papli- ja koirohu lehtedega.

■ Maakirpude eest kaitset vajavate taimede lähikonnas kasvatage püünis- ehk lõksutaimedena redist ja kressi.

■ Suur- ja väike-kapsaliblika, kapsaõõlase ja kapsakoi kahjustust vähendab ka röövikute ärakorjamine.

■ Kasutage taimseid tõmmiseid (nt koirohi, raudrohi, soolikarohi, tomat, kesalill) kapsa-tuhktäi ja liblikate röövikute tõrjeks ja/või kahjurite eksitamiseks „vale lõhnafooni“ loomisega. 1 liitri vee kohta võtke 100 grammi peenestatud värskeid lehti või 30 g taimset kuivmaterjali.

Valage see üle toasooja veega ning laske 24 tundi seista.

Seejärel kurnake, kleepuvuse suurendamiseks võib lisada kaaliumseepi (roheline seep) 5 g/l kohta.

■ Tõrjepritsimiseks sobib tööstuslikult toodetud botaaniline insektitsiid NeemAzal.

■ Kapsakärbse vaklade nõrga kahjustuse korral aitab muldamine kapsataimel lisajuuri tekitada ning taimel taastuda.